

EUROPEISKA CENTRALBANKEN

ÅTERCIKULERING AV EUROSEDLAR: RAMVERK FÖR UPPTÄCKT AV FÖRFALSKNINGAR OCH FÖR KVALITETSSORTERING AV KREDITINSTITUT OCH ANDRA SOM YRKESMÄSSIGT HANTERAR KONTANTER

I INLEDNING

I.1 SKÄL TILL ATT UPPRÄTTA ETT GEMENSAMT RAMVERK FÖR ÅTERCIKULERING AV SEDLAR

Artikel 106.1 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 16 i ECBS-stadgan ger Eurosystemet mandat att ge ut eurosedlar. En grundläggande uppgift för att utföra detta mandat är att säkerställa fortsatt förtroende för eurosedlar i omlopp och, i förlängningen, allmänhetens förtroende för eurosedlar. För att uppnå dessa mål måste eurosedlarna i omlopp ha hög kvalitet så att allmänheten accepterar eurosedlar som betalningsmedel och att eurosedlar utan problem kan användas i sedelautomater. Dessutom kan endast sedlar i gott skick enkelt och säkert äkthetskontrolleras. Eftersom det är oundvikligt att sedlar i omlopp slits eller defekta sedlar snabbt dras in och ersätts med nya sedlar eller sedlar som är i gott skick. Att upprätthålla fortsatt förtroende för eurosedlarna som betalningsmedel innebär att förfalskade eurosedlar snabbt måste upptäckas och överlämnas till behöriga nationella myndigheter för att hjälpa brottsbekämpande organ.

För att säkerställa en smidig leverans av sedlar och att sedlar i omlopp har hög kvalitet hade några nationella centralbanker en överenskommelse med kreditinstituten att endast sedlar som kontrollerats av nationella centralbanker skulle få återcirkuleras i sedelautomater.¹

Detta tillvägagångssätt säkerställde att kreditinstituten inte lämnade ut förfalskningar till sina kunder. Samtidigt ledde det till ett kontinuerligt flöde av sedlar tillbaka till de nationella centralbankerna vilket, i de flesta fall, möjliggjorde en kvalitetskontroll av sedlar i omlopp tack vare den tillräckligt höga frekvensen av retursedlar.

I artikel 6 i rådets förordning (EG) nr 1338/2001 av den 28 juni 2001 om fastställande av nödvändiga åtgärder för skydd av euron mot förfalskning krävs att kreditinstituten samt alla andra inrättningar som yrkesmässigt medverkar vid sortering och distribution av sedlar [och mynt] till allmänheten. Även de inrättningar som ägnar sig åt att växla sedlar och mynt i olika valutor, t.ex. växlingskontor, (kreditinstitut och andra som yrkesmässigt hanterar kontanter) skall ha skyldighet att ta alla mottagna eurosedlar och euromynt ur omlopp som de vet, eller har tillräckliga skäl att tro, är falska. De skall utan dröjsmål överlämna dem till de behöriga nationella myndigheterna. Artikel 6 föreskriver dessutom att medlemsstaterna skall vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de kreditinstitut och andra som yrkesmässigt hanterar kontanter, som åsidosätter ovannämnda skyldigheter, kan bli föremål för effektiva, proportionella och avskräckande påföljder.

¹ Termen "sedelautomat" omfattar i det här ramverket alla typer av självbetjäningsautomater (kundstyrda), som ger ut sedlar, oberoende av vilka andra tjänster som erbjuds (t.ex. elektroniska banköverföringar, tryckning av kontoutdrag etc.) dock ej automater för återcirkulering (cash-recycling-automater).

Den 18 april 2002 antog ECB-rådet Eurosystemets allmänna riktlinjer för insättnings- och uttagsautomater (cash-recycling-automater och cash-in-maskiner) (Terms of reference, ToR) med vägledning avseende hantering av detektering och av förfalskningar och minimikraven för kvalitetssortering av eurosedlar. Efter det att de deltagande nationella centralbankerna implementerat ToR har kreditinstituten i de länder där återcirkulering av sedlar hittills varit förbjuden i lag, eller genom överenskommelser med nationella centralbanker, nu möjlighet att erbjuda sina kunder sedlar som kontrollerats internt av maskiner godkända i enlighet med ToR förutom de sedlar som beställts från nationella centralbanker.

Efter antagande av ToR har vissa nationella centralbanker vidtagit åtgärder i samarbete med respektive banksektor och regering i syfte att bredda räckvidden av ToR. Ramverk har skapats för en vidare återcirkulering av eurosedlar av kreditinstitut och andra som yrkesmässigt hanterar kontanter på villkor att sedlarna vederbörligen kvalitets- och äkthetskontrolleras i sedelhanteringsmaskiner. Dessa maskiner skall ha godkänts av en nationell centralbank i enlighet med Eurosystemets allmänna testförfaranden. Som resultat av att olika nationella traditioner avseende kreditinstitutens roll i kontanthantering och att implementeringen av ToR inte har varit enhetlig på nationell nivå finns de nu följande tre modeller i euroområdet:

1. Kreditinstitut skall endast förse sina kunder med sedlar från den nationella centralbanken.² Återcirkulering av sedlar är bara tillåten genom cash-recycling-automater som testats av Eurosystemet.
2. Kreditinstitut skall endast förse sina kunder med sedlar från den nationella centralbanken.² Återcirkulering av sedlar är bara tillåten om sedlarnas äkthet och kvalitet har kontrollerats i cash-recycling-automater eller annan utrustning som godkänts av Eurosystemet.
3. Kreditinstitut är inte bundna av de nationella centralbankernas förordningar om återcirkulering av sedlar men förväntas samarbeta med den nationella centralbanken och följa deras anvisningar.

Möjligheten att återcirkulera eurosedlar gör det möjligt för kreditinstituten och andra institut som yrkesmässigt hanterar kontanter att utföra sina uppgifter vad gäller leverans av kontanter på ett bättre och mer kostnadseffektivt vis. För att undvika snedvridning av konkurrens och för att upprätta harmoniserade standarder för återcirkulering av sedlar i euroområdet har Eurosystemet beslutat att ett allmänt ramverk skall tillämpas i hela euroområdet. Ramverket omfattar kreditinstitut och andra som yrkesmässigt hanterar kontanter och anger tydligt vilka krav som gäller för återcirkulering av sedlar och framför allt allmänna regler för detektering av förfalskningar samt minimikrav för kvalitetssortering av eurosedlar.

1.2 MÅL FÖR DETTA RAMVERK

De huvudsakliga målen för ramverket är i första hand att hjälpa kreditinstitut och andra som yrkesmässigt hanterar kontanter att uppfylla kraven i artikel 6 i rådets förordning (EG) nr 1338/2001. För det andra att effektivt implementera en gemensam policy för återcirkulering av sedlar av kreditinstitut och andra som yrkesmässigt hanterar kontanter i syfte att undvika snedvridning av konkurrens i euroområdet samt att bidra till upprättandet av ett enda område för eurokontanter. För det tredje är målet för ramverket att rekommendera kreditinstitut och andra

² Mindre kontanttransaktioner över disk undantas normalt från denna regel.

som yrkesmässigt hanterar kontanter standarder för att observera ”due diligence” avseende äkthets- och kvalitetskontroll. Detta för att bidra till att upprätthålla kvaliteten och äktheten på eurosedlar i omlopp.

Noteras bör att kreditinstitut och andra som yrkesmässigt hanterar kontanter inte skall erhålla ersättning för kostnader som kan uppstå vid implementeringen av detta ramverk, eller om ECB eller de nationella centralbankerna kräver andra åtgärder för att förbättra kvaliteten på sedlar i omlopp eller beslutar om att utge eurosedlar med ändrade eller nya säkerhetsdetaljer. Eurosystemet, som ansvarar för utgivning av eurosedlar, kan dessutom när som helst ändra eller upphäva detta ramverk eller vidta andra åtgärder för att upprätthålla fortsatt förtroende för och skydda eurosedlar i omlopp.

2 RAMVERK FÖR ÅTERCIRKULERING AV EUROSEDLAR AV KREDITINSTITUT OCH ANDRA SOM YRKESMÄSSIGT HANTERAR KONTANTER

Det allmänna ramverket påverkar inte rådets förordning (EG) nr 1338/2201 och inte heller de nationella åtgärder som vidtagits av medlemsstater med stöd av denna rådsförordning utan bidrar till en smidig implementering av dessa åtgärder inom Eurosystemets behörighetsområde.

2.1 ALLMÄNNA KRAV FÖR ÅTERANVÄNDNING AV SEDLAR

2.1.1 DEFINITION AV SEDELHANTERINGSMASKINER

Sedelhanteringsmaskiner som används av kreditinstitut och andra som yrkesmässigt hanterar kontanter för återcirkulering och som omfattas av detta dokument skall tillhöra någon av följande kategorier:

1. Självbetjäningsautomater, t.ex. cash-recycling-automater och cash-in-maskiner.
2. Maskiner som opereras av anställda kan delas upp i 1) maskiner som kontrollerar äkthet och kvalitet, dvs. sedelhanterings-/sedelsorteringsmaskiner samt 2) maskiner som enbart kontrollerar äkthet. Oavsett typ av maskin som opereras av anställda måste det vara möjligt att behandla sedelbuntar, klassificera enskilda sedlar som äkta eller misstänkta (ej godkända sedlar) utan att den person som hanterar maskinen måste ingripa och fysiskt sortera bort en misstänkt sedel från de som bedöms vara äkta.³

Framtida typer av maskiner eller annan sedelhanteringsutrustning med samma funktioner och målgrupper som de ovannämnda maskinerna skall uppfylla de allmänna standarder som beskrivs nedan för att bli godkända för hantering av sedlar som sedan skall återcirkuleras i sedelautomater eller i annan självbetjäningsutrustning.

Ovannämnda maskiner måste kunna anpassas för att på ett säkert sätt kunna detektera nya typer av förfälskningar. Relevanta typer av maskiner måste dessutom kunna anpassas till mer eller mindre restriktiva standarder.

3 Följande utrustning för hantering av sedlar omfattas inte av det här dokumentet: 1) utrustning för äkthetskontroll av sedlar där användaren måste bedöma om en sedel är äkta eller inte, 2) utrustning för äkthetskontroll av sedlar som kontrollerar enskilda sedlar eller sedelbuntar och som, utan att användaren ingriper, klassificerar sedeln som äkta eller misstänkt men som inte automatiskt (fysiskt) sorterar bort sedeln från de äkta sedlarna, 3) maskiner som opereras av anställda (automatiska serviceboxar) som används av kassapersonal vid kreditinstitut för förvaring av dagskassan.

2.1.2 PRINCIPER

Kreditinstitut och andra som yrkesmässigt hanterar kontanter skall endast lämna ut begagnade eurosedlar till kunderna om dessa sedlar vederbörligen äkthets- och kvalitetskontrollerats i enlighet med de kriterier som fastställts av ECB i den här rapporten och möjligen andra kompletterande arrangemang som de nationella centralbankerna eventuellt antar för implementering av detta ramverk. Dessa kompletterande nationella arrangemang skall inte påverka lika konkurrensvillkor. De måste vara helt i linje med standarderna i detta ramverk och kommer regelbundet att rapporteras till Eurosystemet.

Kreditinstitut och andra som yrkesmässigt hanterar kontanter skall dessutom följa samtliga krav som fastställts i gemenskapslagstiftning eller i nationell lagstiftning rörande förfälskningar.

Äkthets- och kvalitetskontroller av de sedlar som skall återcirkuleras skall utföras antingen av sedelhanteringsmaskiner som godkänts av en nationell centralbank eller av erfaren personal.

Sedlar skall endast återcirkuleras via uttagsautomater eller annan självbetjäningsutrustning om såväl äkthet som kvalitet har kontrollerats i sedelhanteringsmaskiner som godkänts av en nationell centralbank.

Sedlar vars äkthet har kontrollerats av erfaren personal, antingen manuellt eller utan användning av sedelhanteringsutrustning som godkänts av en nationell centralbank skall inte återcirkuleras i sedelautomater eller annan självbetjäningsutrustning. Sådana sedlar kan bara ges ut över disk efter kvalitetskontroll.

Sedlar vars äkthet och kvalitet inte har kontrollerats skall inte återcirkuleras utan återsändes till den ansvariga nationella centralbanken eller dess auktoriserade ombud.

2.1.3 UNDANTAG

a) **Manuell kvalitetskontroll av sedlar som återcirkuleras i sedelautomater eller andra självbetjäningsautomater**

Om kreditinstitutens kontor ligger på avlägsna orter och har mycket låg kontantomsättning kan undantag göras från de principer som definieras i punkt 2.1.2. Kvalitetskontroll av sedlar som skall återcirkuleras i sedelautomater och andra självbetjäningsautomater får i dessa fall utföras av erfaren personal. Personalen skall följa de minimikrav avseende kvalitetssortering (manuell kvalitetssortering) som beskrivs i bilagan till den här rapporten. Kvalitetskontroll skall utföras av sedelhanteringsmaskiner som godkänts av en nationell centralbank. Kreditinstitut skall, i nära samarbete med de nationella centralbankerna, begränsa volymen kvalitetskontrollerade sedlar till 5 % av den totala volymen av respektive sedelvalör som återcirkuleras genom sedelautomater eller andra självbetjäningsautomater på nationell nivå.

b) **Force majeure**

Vid fall av force majeure, som leder till att utbudet av sedlar inskränks väsentligt, kan kreditinstitut och andra som yrkesmässigt hanterar kontanter undantagsvis och under begränsad tid låta erfaren personal utföra äkthets- och kvalitetskontroll av sedlar i enlighet med de krav som anges i den här rapporten för att säkerställa en smidig tilldelning av sedlar. Sådana fall av force majeure definieras i enlighet med nationell lagstiftning i respektive land där ett kreditinstitut eller andra som yrkesmässigt hanterar kontanter är etablerade. Vid force majeure skall respektive kreditinstitut och andra som yrkesmässigt hanterar kontanter utan dröjsmål informera den berörda nationella centralbanken om att äkthets- och kvalitetskontroll utförts av erfaren personal. Denna information

skall kompletteras med uppgifter om varför det förelåg ett fall av force majeure och information om hur länge manuell hantering av eurosedlarna kan förväntas fortgå.

2.1.4 SEDELAUTOMATER OCH ANDRA SJÄLVBETJÄNINGSAUTOMATER SOM DRIVS AV TREDJE MAN

Andra organisationer, särskilt inom detaljhandeln, oavsett om dessa organisationer omfattas av artikel 6 i rådets förordning (EG) nr 1338/2001 eller ej, som driver självbetjäningsautomater i vilka eurosedlar lämnas ut till allmänheten (t.ex. sedelautomater) skall vederbörligen kontrollera sedlarnas äkthet och kvalitet i enlighet med de standarder som lagts fast i detta ramverk. Eurosystemet kommer att följa utvecklingen på det här området.

2.2 DETEKTERING AV FÖRFALSKNINGAR

Det är mycket viktigt att säkerställa att förfälskningar detekteras och hindra att de ges ut igen. Därför måste sedelhanteringsmaskiner som används för att kontrollera sedlarnas äkthet på ett betryggande vis kunna identifiera och skilja ut förfälskningar från äkta sedlar. Kreditinstitut som ger ut eurosedlar över disk skall säkerställa att dessa sedlar åtminstone har kontrollerats för äkthet av erfaren personal.

Förfälskningar och sedlar som misstänks vara förfälskade skall omedelbart lämnas över till de behöriga nationella myndigheterna i enlighet med nationella förfaranden i överensstämmelse med rådets förordning (EG) nr 1338/2001.

2.3 DETEKTERING AV OBRUKBARA SEDLAR

Kvalitetskontroll av sedlar som skall återcirkuleras skall ske i enlighet med Eurosystemets gemensamma minimistandarder. Dessa beskrivs i bilagan till den här rapporten och utgör en integrerad del av ramverket.⁴ Obrukbara sedlar skall återsändas till den nationella centralbanken. Eftersom de två lägsta valörerna (5 och 10 euro) är de som slits hårdast rekommenderas att dessa sedelvalörer regelbundet distribueras till detaljhandeln och allmänheten för att garantera hög kvalitet på sedlarna i omlopp.

De enskilda kriterierna för kvalitetssortering har satts för att bibehålla en hög kvalitet på eurosedlarna i omlopp i euroländerna. ECB kan revidera dessa standarder för att nå detta mål.

För att säkerställa att kontantcykeln fungerar smidigt och att de sedlar som är i omlopp är av god kvalitet övervakar de nationella centralbankerna hur kvaliteten på eurosedlar i omlopp förändras inom deras jurisdiktion. Om kvaliteten på enskilda valörer försämras kan de nationella centralbankerna ge anvisningar för att justera inställningarna på systemen för kvalitetsdetektering, efter att ha informerat ECB.

2.4 KLASSIFICERING OCH BEHANDLING AV EUROSEDLAR SOM KONTROLLERATS I SEDELHANTERINGSMASKINER

2.4.1 SJÄLVBETJÄNINGSAUTOMATER

Om det rör sig om självbetjäningsautomater måste deponerade sedlar klassificeras enligt följande kategorier: Maskiner som inte kontrollerar deponerade sedlars brukbarhet och inte

⁴ De nationella centralbankerna kommer, på begäran, att distribuera bilagan till kreditinstitut, andra som yrkesmässigt hanterar kontanter och företag som producerar sedelhanteringsmaskiner.

återcirkulerar brukbara sedlar, t.ex. deponeringsmaskiner behöver inte göra åtskillnad mellan kategori 4a och 4b.

Tabell I Sedelklassificering av självbetjäningsautomater och åtgärder

Kategori	Klassificering	Egenskaper	Åtgärder
1	Inte en sedel, identifieras inte som en eurosedel	Inte identifierad som sedel av följande skäl: – fel bild och format, – transportfel (t.ex. dubbel inmatning), – stora hundöron eller saknar delar, – manuellt tillverkade sedlar, kartotekskort etc. – valutan är inte euro	Återlämnas till kunden.
2	Objektet identifierat som misstänkt falsk eurosedel	Bild och format identifierade men en eller flera säkerhetsdetaljer saknas eller accepteras ej.	Skall tas ur omlopp. Skall snarast överlämnas för äkthetskontroll, med information om kontohavaren, till berörda nationella myndigheter i enlighet med nationell lagstiftning. Detta skall ske senast 20 arbetsdagar efter maskininsättningen. Kontohavarens konto krediteras ej.
3	Eurosedlar som inte helt godkänns ¹⁾	Bild och format identifierade men en eller flera säkerhetsdetaljer saknas p.g.a. kvalitets- eller toleransavvikelser. I de flesta fall skadade eller missfärgade sedlar.	Sedlarna skall behandlas separat och snarast överlämnas för äkthetskontroll till berörda nationella myndigheter i enlighet med nationell lagstiftning. Detta skall ske senast 20 arbetsdagar efter maskininsättningen. ²⁾ Information om kontohavaren skall lagras 8 veckor efter att sedlarna detekterats av maskinen. Informationen skall göras tillgänglig på begäran. Alternativt, och i samförstånd med behöriga nationella myndigheter, skall information som möjliggör att spåra kontohavaren lämnas över till myndigheterna tillsammans med sedlar av kategori 3. Kontohavarens konto får krediteras.
4a	Eurosedlarna identifieras som äkta och brukbara	Alla äkthets- och kvalitetskontroller i maskinen gav positiva resultat.	Kan återcirkuleras. Krediteras kontohavarens konto.
4b	Eurosedlarna identifieras som äkta men obrukbara	Alla äkthetskontroller i maskinen gav positiva resultat. Kvalitetskontroller i maskinen gav negativa resultat.	Skall inte återcirkuleras. Sedlarna skall återlämnas till den nationella centralbanken. Kontohavarens konto krediteras.

1) Som regel omfattar kategori 2 de flesta sedlar som mottas av institut som yrkesmässigt hanterar kontanter "sådana eurosedlar [och euromynt] som de vet eller har tillräckliga skäl att tro är falska" enligt artikel 6 i rådets förordning (EG) nr 1338/2001. Det slutgiltiga beslutet om en eurosedel är äkta fattas av en nationell centralbank.

2) Om sedelkategori 3 inte fysiskt separeras från kategori 4a och 4b, skall alla sedlar behandlas som kategori 3 och således återlämnas till de behöriga nationella myndigheterna.

Registrering och identifiering av a) sedlar/förfalskningar i kategori 2 och 3 och b) respektive kontohavare är nödvändiga för att kunna spåra transaktionen och höja säkerhetsnivån. För att kunna spåra förfalskningar i kategori 3 som identifierats av en nationell centralbank, tillbaka till kontohavaren skall sedelns identifieringsuppgifter lagras tillsammans med kundens identitet i minst åtta veckor efter det att sedlarna detekterats av maskinen om inte informationen lämnas över till de behöriga nationella myndigheterna tillsammans med sedlarna (kategori 3).

Polisen rekommenderar videoövervakning. Det kan ge ökat skydd mot kriminell verksamhet. Videoövervakning förutsätter förenlighet med tillämplig nationell lagstiftning.

2.4.2 PERSONALSTYRD UTRUSTNING

Personalstyrd utrustning måste klassificera sedlarna antingen som misstänkta eller äkta. Äkta sedlar skall kontrolleras för att fastställa om de är brukbara. Obrukbara sedlar skall sorteras bort.

Tabell 2: Sedelklassificering av personalstyrd utrustning och åtgärder

Kategori	Klassificering	Egenskaper	Åtgärder
A	1) Identifieras inte som eurosedel 2) misstänkt falsk eurosedel	Inte identifierat som sedel av följande skäl: – transportfel (t.ex. dubbel inmatning) – fel bild och format – stora hundöron eller saknar delar – manuellt tillverkade sedlar, kartotekskort etc. – valutan är inte euro – bild och format identifierade men en eller flera säkerhetsdetaljer saknas eller accepteras ej – bild och format identifierade men en eller flera säkerhetsdetaljer saknas p.g.a. kvalitets- eller toleransavvikelser. I de flesta fall skadade eller missfärgade sedlar.	1) Objektet inte identifierat som eurosedel t.ex. blankt papper, andra valutor eller checkar. Efter en visuell bedömning utförd av personalen skall dessa objekt skiljas från de misstänkta eurosedlarna. 2) Alla andra objekt, dvs. misstänkta eurosedlar, skall behandlas separat och snarast överlämnas för äkthetskontroll till berörda nationella myndigheter, i enlighet med nationell lagstiftning. Detta skall ske senast 20 arbetsdagar efter insättningen.
B 1	Sedlarna identifieras som äkta och brukbara	Alla äkthets- och kvalitetskontroller i maskinen gav positiva resultat.	Får återcirkuleras. Kontohavarens konto krediteras.
B 2	Sedlarna identifieras som äkta men obrukbara	Alla äkthetskontroller i maskinen gav positiva resultat. Kvalitetskontroller i maskinen gav negativa resultat.	Skall inte återcirkuleras utan återlämnas till den nationella centralbanken. Kontohavarens konto krediteras.

2.5 INFORMATION OM EUROSEDLARNAS OCH DERAS SÄKERHETSDETALJER

Information om eurosedlarna och deras säkerhetsdetaljer gavs under 2000 och 2001 till relevanta marknadsaktörer i samband med de tester som gjordes med eurosedlar. Eurosystemet kommer även i framtiden att samarbeta med berörda tredje parter på det här området. Eurosystemet kommer i god tid att informera kreditinstitut och andra som yrkesmässigt hanterar kontanter om eurosedlar med ändrade eller nya säkerhetsdetaljer ges ut, för att möjliggöra rättidiga förberedelser för hantering av de nya eurosedlarna.

2.6 GEMENSAMMA TESTER FÖR SEDELHANTERINGSMASKINER SOM ANVÄNDS FÖR KONTROLL AV SEDLAR SOM UTFÖRS AV NATIONELLA CENTRALBANKER

Återcirkulering av eurosedlar som behandlats i sedelhanteringsmaskiner kräver, i enlighet med stycke 2.1.1. i detta ramverk, att de maskiner som används skall vara producerade av företag som bevisat att deras utrustning uppfyller kraven i denna rapport. De nationella centralbankerna erbjuder gemensamma tester för detekteringssystem och sedelhanteringsmaskiner med ett brett urval av aktuella euroförfälskningar samt äkta, brukbara respektive obrukbara eurosedlar. Detta

sker på lämpliga orter. Testerna gäller, precis som resultaten av dem, i hela euroområdet. Alla självbetjäningsautomater eller maskiner som opereras av anställda som godkänts av en nationell centralbank i enlighet med Eurosystemets gemensamma testförfarande får användas var som helst i euroområdet i enlighet med nationella lagar/förordningar och utan att behöva testas igen av en annan nationell centralbank. På ECB:s och de nationella centralbankernas webbplatser publicerar Eurosystemet en lista över självbetjäningsautomater och maskiner som opereras av, i enlighet med vad som angivits i stycke 2.1.1., som har klarat de gemensamma testförfarandena vid en nationell centralbank. Om en godkänd maskin inte passerar en ny test vid en nationell centralbank tas den maskinen bort från listan. Kreditinstitut och andra som yrkesmässigt hanterar kontanter som installerar sådana maskiner skall meddela respektive nationell centralbank därom innan maskinerna tas i drift.

För maskiner som klarat testen kommer nationella centralbanker inte att utfärda certifikat till tillverkare eller annan part. För en maskin som klarat en test vid en nationell centralbank kan emellertid en kortfattad testrapport utfärdas.

En test gäller bara för testade förfälskningar. Eurosystemet tar inget formellt ansvar för fall där maskiner som klarat testen vid en nationell centralbank inte uppfyller kraven i detta ramverk. Ansvar avfallar således kreditinstituten och andra som yrkesmässigt hanterar kontanter att i samarbete med tillverkarna uppdatera maskinerna genom att installera den senaste versionen av uppdaterad maskin- och programvara för äkthetskontroll. Sådana kan erhållas av respektive tillverkare. Eurosystemet skall upprätta procedurer för att assistera berörda tredje parter (tillverkare och operatörer) i deras arbete att uppdatera produkterna i god tid och informera kreditsektorn om aktuella förfälskningar med imitationer av maskinläsbara säkerhetsdetaljer. Kreditinstitut och andra som yrkesmässigt hanterar kontanter skall kräva av tillverkarna att maskinerna åter testas av en nationell centralbank efter det att en uppdatering gjorts av maskin- och programvara för äkthetskontroll.

Tillverkarna skall ge de nationella centralbankerna relevant information om hur maskinerna kan anpassas för att upptäcka nya förfälskningar och mer eller mindre restriktiva kvalitetsstandarder för 1) om enbart programvaran behöver modifieras 2) om program- och maskinvara behöver modifieras. Denna information skall skyddas genom ett avtal om att information inte får spridas, vilket träffas mellan berörda parter.

2.7 GRANSKNING AV NATIONELLA CENTRALBANKER

Kreditinstitut och andra som yrkesmässigt hanterar kontanter skall regelbundet lämna följande information till de nationella centralbankerna så att Eurosystemet kan övervaka att ramverket efterlevs.

- allmän information om återanvändning och uppräkningscentraler,
- statistik över kontantoperationernas volym,
- information om maskiner som används för återanvändning och information om sedelautomater,
- fjärran liggande bankfilialer med mycket få kontanttransaktioner där kvalitetskontroller görs manuellt.

Under första halvåret 2005 kommer Eurosystemet, i konsultation med banksektorn, att definiera detaljer om vilken information som skall lämnas.

Kreditinstitut och andra som yrkesmässigt hanterar kontanter skall tillåta de nationella centralbankerna att utföra systemkontroller av driftsutrustning i syfte att verifiera detektering av äkthet och kvalitet (i förekommande fall) samt om det är möjligt att spåra transaktionerna (själv betjäningsautomater). Under dessa kontroller kan de nationella centralbankerna också verifiera vilka typer av arrangemang som styr driften av dessa maskiner och den efterföljande hanteringen av behandlade sedlar samt, genom stickprov, kvalitetssorteringen som utförs av erfaren personal. Om en nationell centralbank under inspektion fastställer överträdelser skall kreditinstituten eller andra institut som yrkesmässigt hanterar kontanter så snart som möjligt vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att kraven i detta ramverk efterlevs. I de fall systemkontroller visar att en viss typ av sedelhanteringsmaskin inte detekterar alla aktuella förfälskningar skall samtliga institut utan fördröjning uppdatera alla berörda maskiner. Eurosystemet kommer dessutom att ombesörja att tillverkarna lämnar information till alla sina kunder om vilken uppdatering som är tillgänglig för dessa maskiner.

3 IMPLEMENTERING

De nationella centralbankerna kommer att tillämpa det nya ramverket på nationell nivå så snart som möjligt och senast i slutet av 2006. Fram till att de nationella centralbankerna implementerat detta ramverk kommer nationella föreskrifter och arrangemang att gälla och så även i den nationella centralbankens förbindelser med nationella institut som yrkesmässigt hanterar kontanter. När ramverket har implementerats på nationell nivå gäller en övergångsperiod på två år för att anpassa alla procedurer och befintlig utrustning hos kreditinstitut och andra som yrkesmässigt hanterar kontanter. Denna övergångsperiod löper emellertid ut senast i slutet av 2007. Om kreditinstitut och andra som yrkesmässigt hanterar kontanter beslutar att inte återcirkulera sedlar kommer de även fortsättningsvis att ha möjlighet få sina behov av eurosedlar tillgodosedda av nationella centralbanker i enlighet med vad som beslutats av respektive nationell centralbank.

Detta ramverk kommer att ersätta Eurosystemets allmänna riktlinjer för insättnings- och uttagsautomater som antogs av ECB-rådet den 18 april 2002 utan att påverka löpande avtalsförhållanden som gäller för dessa maskiner.

© Europeiska centralbanken 2005

Besöksadress: Kaiserstrasse 29, D-60311 Frankfurt am Main, Tyskland

Postadress: Postfach 16 03 19 60066 Frankfurt am Main, Tyskland

Tfn +49 69 1344 0, webbplats: <http://www.ecb.int>, fax: +49 69 1344 6000; telex: 411 144 ecb d

Alla rättigheter förbehålls. Återgivande i utbildningssyfte och för icke kommersiella ändamål är tillåtet under förutsättning att källan anges.

ISBN 978-92-899-0095-9 (online)